

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Biró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félfévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A csendőrség fejlesztése.

— május 21.

(dr. n. - n.) Tisza Kálmán és Fehérvári báró érdemei e téren valóban hervadhatatlanok. Ha úgy a boldogult államférfiú, mint — hála az Égnek — még életben lévő schnajdig minisztertársa egyebet a csendőrségi intézménynél, nem is volnánk képesek felmutatni, ez is elég volna a teljes dicsőséghez. Gondoljunk csak vissza a 25—30 év előtti időkre, amidőn még a rémséges pandur szisztéma létezett, micsoda világ volt ez?! Mint kis gyermek emlékszem vissza ama szegényletes állapotokra, melyek a kelet-ázsiaiaknál nem voltak különbek. Manapság kitünő csendőreink vannak, kik életüket áldozzák fel nap-nap mellett mi értünk — egy pár garasért. Ha ilyen csendőreink lettek volna Rózsa Sándor, Sobri Józsa, Savanyu Józsi garázdálkodásának idejében, bizony nem ment volna oly sok ártatlan emberi élet másvilágra, a nehezen gyűjtött vagyon sem pusztult volna el — mint a német mondja — „im Hand und drehen.“ Tessék csak megtekinteni bármily csendőrsőt az országban. Mondom, bármelyiket! Mert mindegyik példásan vezetett, kiváló szakértelemmel, buzgalommal — és mi fő: bátor, tetterős, egészséges és szorgalmas csendőrök által. Életemben ez most az első eset, hogy a derék embereket szemlélem. Eddig még nem volt alkalmam rá. A fővárosban külön álló állami rendőrség létezik, melynek — ugymond — nagyhatású és terjedelmű működését semmiféle „civil“ pesti embernek megfigyelni nincs alkalma, legfeljebb akkor vehet tudomást róla, ha évnegyedenként statisztikát mutat be a főkapitány.

Amidőn a kir.-helmezi csendőr két tagja községünket a Béres Sándor tragikus halálakor két ízben is felkereste, nyílt alkalmam e nehéz feladatot megoldó állami közegeknek működését megfigyelni. Nem irtóznak a legnagyobb esőtől sem, amidőn idegölő munkát végeznek. Alig intézik el az egyik ügyet, amidőn már a másik szakad a nyakukba. És így könnyen megtörténhetik, hogy háromszor 24 órai szolgálatot is teljesítenek. Uraim! Szállok Önökhöz, kik odafent a megye és ország élen állanak! Sok munka az öt embernek. Idegölő, fárasztó munka. Tessék átnézni a külföldi államok csendőrségi naptárait. Würtenbergben pl. minden 20 kilométernyi távolságban van csendőrőrs, de

nem 4 vagy 3 tagból, hanem 8—10—12 emberből áll.

Nálunk ily őrsök legfeljebb ott állíthatnak fel, ahol a fő- és legfőbb rangú urak életére kell a csendőrség ügyelnie — teszem azt Tátrafüreden, Balatonfüreden, Abáziában. Már péld. Pöstyénben nem tesz szolgálatot több, mint 3—4 csendőr a nyári szezon alatt. Tessék például a kir.-helmezi őrs iratsomóit átnézni. Átlag 3—4 lopás, betörés, gyújtogatás, csalás, vétke gondatlanság naponként. Oly helyen tehát, ahol a közigazgatási hatóság 6—7 tisztviselővel, a királyi bíróság pedig 3 bíróval működik — kevés 5 csendőr. Válságos csodaszámba megy akkor, ha mindennek dacára a kellő „fogás“-ok sikerülnek! Nem is emlitem a szárny- és szakaszparancsnokságok — amelyet Sátoraljujhelytől is elvettek — csekély számát, ezekből pláne oly kevés van, hogy ujjainkon számolhatjuk meg őket. Ha, mint mondom, mindennek dacára nincs baj, úgy csupán szerencsésnek tudhatja ezt be csendőrségünk — akkor tényleg szerencsés.

Módoson pl. 4 csendőr van, ott, ahol az ország legnagyobb vidéki járásbírója székel (hét járásbíró). Ha jó az önök memóriája, úgy bizonyára még vissza fognak emlékezni ama két év előtti rablógylókosságra, melyet Radoszav Vazul őrnök dr. Veinrich Ödön ügyvéden elkövetett. Ama végzetes napon, midőn a vizsgálatot vezető szolgabírónak legalább 4—5 csendőrre lett volna szüksége, a csendőrkaszárnyában csupán egy volt található. Ugyan mit is kezdetett volna egy emberrel! Máshonnan kellett segítségnek jönnie. Avagy Papp Béla bűnügyének lebonyolításánál is meggyőződtek a mérvadó körök arról, hogy bizony kevés a csendőr.

Ha az ember egyszer végig olvasta a m. kir. csendőrségnek minden esztendőben kiadott naptárát, úgy felette érdekes adatokra fog abban bukanni és akkor egy egész ország rendőri ügye áll szemé elé megvilágítottan, akárcsak Röntgen sugarak segítségével!

Egyik máramarosi csendőrőrs csak véletlenül vetődött ama mezei utra, ahol az épen arra hajtó Hradil Alfonzot kézrekerítette. Ott, ahol 4 emberből áll egy csendőrőrs, nem igen ér rá mindennemű „egérutat“ kifürkészni — olyat, melyet Hradilék legtöbbször szoktak felhasználni. Szentpétery Sára esetében is ugyanezek voltak a mizériák. Kluzs és Nyolczas csendőrök figyelme nem terjedhetett ki minden egyes

kicsinységnek látszó, — de ily bűnügyeknél vezérfonalul szolgálható részletre ilyenkor határozottan több csendőrre van szükség! Tessék csak figyelemmel kísérni a fővárosi lapokat, ha azokban valami szenzációs históriáról van szó. Az egész detektívserget mozgósítják ilyenkor a fővárosban; vidéken pedig — két csendőrt küldenek ki nyomozás, kihallgatás, elfogatás, bekísérés és — jegyzőkönyvek elkészítése végett.

Apró dolgokat beszéltem el, de ezek napnál világosabban dokumentálják a létszám hiányosságát. Nem követelhetünk kevés embertől ember feletti munkát. A XX. század műveltsége egyre terjed. A műveltséggel azonban párhuzamosan halad a bűn is. Műveletlen országokban ez utóbbiból is kevesebb az anyag. A „sötét“ Afrikában 100—150 tagú expedítorok felveszik 10000 ostoba bennszülöttel a harcot! A mi gyilkosaink és rablóink azonban már rafináltabbak.

— május 22.

Zempléncsücskei törvényhatóság bizottsága ma délelőtt 9 órakor kezdődő közgyűlést tart *Hadik Béla* gróf főispán elnöke mellett. A gyűlés első napját a főispán általános meleg lelkedéssel, tetszéssel és felzúgó tapsviharral kísért megnyitja és egy-két indítvány hevesebb tárgyalása képezte. A gyűlést holnap délelőtt 9 órakor folytatják. Ugy a mai első napról, mint a következőkről szóló teljes és részletes tudósításunkat lapunk következő száma közli.

A nép jogai.

Ungvár, május 19.

Félemlétesen, de egyszersmind elfogultság nélkül gondolok gyakran a népre és azok jogaira. A jelenkorak „nép“ definíciója tulajdonképpen egészen elűt a 48 előtti idők definíciójától, amikor a „nép“ elnevezés alatt mást nem értettünk, mint az úgynevezett „misera plebs contribuens“ öszszegét. Ez a „misera plebs“ ezt az elnevezést jogosan viselte és meg is érdemelte, mert az állam gépezetének fenntartása az ő vállait nyomta minden ellenérték nélkül, beleszólási, beavatkozási joga nem volt, egy néma status in statu, egy elnyomott sokaság volt. — Báránnyürellemmel viselte e lealázó helyzetét, igavonó marhája volt a kiváltságos osztálynak, mely — tisztelet a kivételnek — nagygon is érezte velük ez alárendelt helyzetüket és ez az osztály az „akkori nép“ neveltetését nemcsak hogy elhanyagolta, de kísérletet sem mert tenni, attól félve, hogy a felvilágosodottság eszméjének terjedése a butító rendszer félemletes felbomlására vezethetne.

A 48 más viszonyokat teremtett, a kiváltságos osztály egyes kiváló tehetségű, fennkölt gondolkodású férfija már régtől fogva foglalkozott a szabadság eszméjének létesítésén és fázradozásait szép siker koronázta. A

„misera plebs“ felszabadult, egyenjósítva lett!

A „nép“ fogalom ezen metamorfózis által természetesen egészen megváltozott azok felfogása szerint, kik a „szabadság, egyenlőség és testvériség“, a 48 e nagy vívmányainak hódolnak és a társadalmi életben is érvényesíteni törekcsenek.

Nem szándékom ez eszmékkel bővebben foglalkozni és párhuzamot vonni a 48 és a jelen közt, tegye ezt kiki saját gondolkodása és felfogása szerint, alkosson magának ítéletet saját tapasztalatai alapján.

Engemet a „nép“ jogairól szóló eszme régóta foglalkoztat. A „Zemplén“ hasábjain a mult években „a kívándorlás“-ról irt cikkeimben ezekre rámutatni volt alkalmam és hogy jelenleg ezen eszmével ismét a nyilvánosság elé lépek, annak oka a küszöbön álló országos tanácskozás, mely e napokban Miskolcra tartandó lesz. Nagyfotosságúak a hozandó határozatok, az tagadhatatlan, de a „nép“ szabad akarata és joga respektálendő minden körülmények közt, ez is tagadhatatlan.

Vezesse e tanácskozást az önzetlen hazafiság, a „nép“ jogainak korlátozása nélkül!

Dr. Thomán Dávid.

Deák vendégeink.

— május 19.

Piros pünkösdi borús napján szokatlanul vidám pezsgő élet volt városunkban. Mint már többször jeleztük, ezen a napon érkeztek a munkácsi állami főgimnázium és az eperjesi ág. ev. kollégium tanulói, hogy megtekintsék a széphalmi szent öreg mauzóleumát és a dicső *Rákóczi* szülőhelyét *Borsiban*. — A vendégek fogadtatásáról és ellátásáról városunk közönsége fényesen gondoskodott. A munkácsi deákokat a vasuti állomáson reggel 7 órakor a gyártelepi zenekar mellett kivonult tanuló ifjuság, élén *Kovács* Endre igazgatóval s a tanárokkal, a város nevében *Pataky* Miklós főjegyző, *Schmidt* Lajos rkapitány és *Hlavathy* Elek közig. jegyző és százakra menő közönség várta. Amint a vonat 7 órakor beérkezett s *Varga* Ferenc és hét tanár társával a száz deák kiszállott, a város közönsége nevében *Schmidt* Lajos rkapitány üdvözölte meleg szavakkal vendégeinket, amit *Varga*, a kirándulók vezetője, köszönt meg. A főgimnázium részéről *Kovács* Endre köszöntötte a testvér-gimnázium tanárait és ifjuságát, amire *Szántó* Soma tanár szép szavakban válaszolt, megköszönvén a nem várt fényes fogadtatást. Az üdvözlések után a VII. osztályból álló nemzeti kokárdás rendezőség a több száz főre menő deák sereget katona rendbe szedte s aztán az impozáns menet élén egy zászlóval és a zenekarral bevonult a városba. A vendégeket a *Korona* vendéglő utcai helyiségében már készen várta a reggeli, aminek hamaros elköltése után az előbbi sorrendben, zeneszóval bevonultak a *piaristák* templomába, ahol *Kovács* Endre igazgató mondta az ünnepi misét. Ennek végével a vendégek a *Klastrom*-utcán készen álló fogatokra ültek, kísérvé több helybeli városi tisztviselő és tanártól, Széphalomra hajtottak, ahol megtekintették a szép mauzóleumot min-

den ereklyéjével és a sirt, melyre hatalmas nemzetiszin szallagos babékoszort tettek. Ez ünnepies aktusnál Szántó Soma a munkácsi főgimnázium tanára, a következő gyönyörű beszédet mondotta:

Bereg vármegyéből, e történelmi leg szintén nevezetes helyéről hazánk, a szomszéd Zemplénbe rándultunk át a mai napon, hogy a Rákócziak és Kossuthok klasszikus földjén egy nagy ember és nagy író emlékezetének kegyelettel adózzunk s tanúságot tegyünk arról, hogy a nemzeti élet erőforrásaiból, melyek között a nagyok tisztelete oly előkelő helyen áll, édes-örömet meentünk, s hogy hazánk és nyelvünk szeretete, fennmaradásunknak e két legszilárdabb sarkköve, sziveinkben munkára serkentő olthatatlan tüzzel ég.

Kedves ifju barátaim! Volt egy kor hazánk történetében, melyben az irodalom ügyét, a nemzeti eszmének eme legféltettebb kincsét, néhány lelkes férfi vállaira vette s megannyi Atlasként — a szív utolsó dobbanásáig hordozta. Az író munkáját nem jutalmazták, elismerésben alig részesítették, a könyv ritka házbán volt szívesen látott vendég s egy nagy és fejlett műveltséggel bíró közönség nem leste az írói szellem alkotásait, hogy azokon szívét és lelkét nemesítse. S ez a néhány író, az irodalomnak e néhány halhatatlan munkása és jobára egymástól távol, legfeljebb levelezés útján, irodalmi központ nélkül s a kölcsönhatás üdvös eredményeitől is elszigetelve szolgált a szent ügyet. E korszak 1772-től 1820-ig, tehát mintegy félszázadig tart. S e félszázad irodalmi munkái között, hatását és működésének korszakos voltát tekintve, a legnagyobbak között is első sorban áll Kazinczy Ferenc, ki im e hajlékban élte annyi szenvedés és megpróbáltatás után a családi élet és irodalmi munkásság legboldogabb éveit s a kit im e sirhantok takarnak, melyek mellett megindult fohásztól dobbanó szívvel állunk.

Nem alkalmas a kegyeletnek e rövidre mért órája, hogy Kazinczy változatos pályafutását és sokoldalú irodalmi munkásságát részletezzem. Elég tudnotok, hogy Kazinczy és Széplalom egykor a magyar irodalmi élet szíverését jelentette, elég megemlékeznetek arról, hogy e sir halhatatlan halottja mint költő, kritikus, műfordító, nyelvész és stilista, mint egy egész írói nemzedék elismert feje és vezére, kezdő tehetségek buzdító és dédelgető pártfogója a nemzeti lét ércetáblájára örökké fénylő betűkkel véste fel nevét.

Ó volt az, ki az irodalmi izlés finomultsága s a nyelvújítás nagy kérdéseiben oly mélyreható mozgalmat idézett elő s ha működését a történelmi búvárlat segítségével nézzük, pályája a lángész és hazafiság sugarai-ban tűndöklik elénk. E pályá buzdító és termékenyítő hatása nemcsak irodalmunkat, de nemzeti öntudatunkat is magasabba emelte és sok tekintetben politikai újjászületésünket is előkészítette.

Kazinczy epigrammáit, melyekben görög izlés és szellem nyilvánul, költői leveleit, melyekben széptani elveit fejtegeti, műfordításait, melyek cím és izlés tekintetében rendkívüli haladásról tanuskodtak, pályájának oly szépen megirt emlékezetét, uti leveleit, tanulmányait ma már az irodalomban pusztán szórakozást kereső közönség alig olvassa ugyan, de azt minden magyar ember tudja, hogy Kazinczy írói működése korszakos volt s hogy a nyelvújítás nagy eszméje az ő névéhez fűződik.

E szempontból tekintve Kazinczy pályáját, azok közé kell őt a nemzeti kegyeletnek avatnia, a kik az ezeréves haza oltárán a legkésebb és a legértékesebb áldozatokat mutatták be. Nyelvünk darabos és költői alakításra a fejlettebb kor izlése szerint alkalmas nem volt. Hiányzott belőle az erő, a fenség, a könnyedség, a szin és a fordulatoság. S hogy mindeme tulajdonságok birtokában a szülő művé-

zetnek ma már oly magas fokára fejlődött, ez legnagyobb részt a Kazinczy érdeme. A nyelvújítás ellen már Kazinczy korában megindult ugyan a visszahatás, a neologia és orthologia küzdelme még napjainkban is folyik, de abban mindnyájan egyek vagyunk, hogy a nyelvújítás lehetséges is és volt. Nektek pedig, ifju barátaim, még korai volna e halhatatlan alkotást a száraz bírálat komoly szemüvegén keresztül vizsgálatok. Ha egy nagyszabású műalkotás: kép, szobor vagy épület előtt megálltok, bizonyára nem az aprólékos részek mivolta, hanem az egésznek hatása és nagyszerűsége fogja lelkeiteket nemesítőleg magához emelni s elfog benneteket a művészet csodálatának áhítata. Ily áhítatot éreztek, tudom, e pillanatban is, midőn Kazinczy örök alkotását lelki szemetek elé állítom. S a lelkesülés, mely szíveteket megdobogtatja, záloga annak a reménységnek, hogy ti is késztek lesztek mindent áldozni a hazáért, miként ő, s hogy dicsőült szelleme a rendíthetetlen munka és kötelességtudás örök példája gyanánt fog földi utaitokon előttek lebegni.

Annak jeléül, hogy megértettünk, e fogadalmat tesszük, ó nagy szellem, sírod mellett s bizonyosságul, hogy szeretünk, e koszorút borítjuk annak megszentelt hantjaira.

Tíz óra tájban már visszafelé jött az imponáns kocsisor s a Rákóczy-utcán végig Borsiba mentek, ahol megtekintették a roskatag várkastély oldalába helyezett szép emléktáblát és az uradalmi tiszt szíveségéből a szobát, melyben Rákóczi Ferenc született. Tizenegy óra után jöttek meg Borsiból s a Korona-vendéglő előtt szállottak le. Ott volt felszolgálva az izletes jó ebéd, melyre városunk áldozatra kész társadalmi vendégeiül látta a munkásokat és a helybeli VII. osztály tanulóit, akik a rendezői tisztet végezték. Az ebéd alatt, melyen Kovács Endre igazgató, több tanár, Pataky Miklós főjegyző, Schmidt Lajos rkaptány és Hlavathy Elek közleg. jegyző is részt vettek, a munkácsi tanárok elragadtatva a nem várt szép fogadtatás, testvéries barátság és magyaros vendégszeretettől, szép toasztokban köszönték meg a város közönségének, a főgimnázium igazgatójának, tanárainak és ifjuságának, valamint a fogadást rendező városi tanácsnak és Schmidt Lajos rkaptányának a szíves fogadást és ellátást. A lelkes hangulatu ebéd végével félegy óraker vendégeink ismét zenezóval, kísérv a reggeli fogadó bizottságtól, kimentek a vasuti állomásra és sok hálálkodás és köszönet után szíves bucsut véve, a viszontlátás reményében elutaztak Kassára. — Az eperjesi tanuló számszerint 18-an négy tanárral d. u. 3/43 óraker Kassára felül érkeztek s a gyártelepi állomásnál szállottak le. A város nevében itt ifj. Meczner Gyula polgármester-helyettes, Pilisy Béla ralkaptány és Bogyay Béla közleg. tanácsos, a főgimnázium részéről pedig több tanár s az ifjuságnak zenével kivonult nagy csapatja várta az érkezőket, akiket kiszálláskor ifj. Meczner Gyula üdvözölt. Habár az eső sűrűn szitált, az eperjesiek a bejövétel után még délután kimentek Széphalomra, ahonnan visszajövet a Magyar Királyban vendégelték meg őket. Vacsora után mindnyájan színházba mentek, ahol Kurucz Feja Dávid-ot adták. A tanárok, a polgármester páholyából, az ifjuság pedig a részükre külön fentartott helyről nézték végig a remek előadást. Az eperjesiek másnap délelőtti megnézték Borsit, majd visszajöve ebéd után Sárospatakra utaztak.

HIREK.

Gondolatok elmúlt napokról.

— május 20.

Martinique és St.-Vincent szigeteket szörnyű pusztulása, ezer és ezer szerencsétlen embertársunk vártalan és iszonyú megsemmisülése mély megille-

tődéssel, őszinte fájdalommal töltheti el szívünket, lelkünket. Önkénytelenül eszünkbe jutnak a legrégebb magyar nyelvemléknek a »Halotti beszédnek« szomorú lemondással hangzó szavai, hogy tehetetlen, gyarló lények »isa pur és chomuv vagyunk.« Tökéletesedünk, tökéletesedünk, mindegyre közelebb és közelebb jutunk Alkotónkhoz, ki saját képmására teremtett meg bennünket, de hiába, nagyon sok dolog van e világon, melynek okát és okozatát még ma sem tudjuk és talán nem is fogjuk megtudni soha de soha; mert a tudás fáját megzilelték ugyan legelső őseink, de a halhatatlanság fájától elüzte őket a kegyetlen Cherub lángpallosa. Pedig a természet Urának végtelen alkotásait, azoknak tüneményeit, jelenségeit, rendjét és okait teljesen megismerni határtalan időre volna szükségünk. De így?... Mikor éltünk oly rövid... e tüneménynek okai bizony kifürkészhetetlenek... De ezért még sem szabad kétségbe esnünk!... Hiszen — homo quod rationis est particeps — facile totius vitae cursum videt, ad eamque degendam praeparat res necessarias — mondja Cicero — az ember eszes lény, előre látja a következményeket, a jelen eseményekkel a jövőt egybeveti-fűzheti: könnyen áttekinthet az életnek egész folyamán és előre megsejrezheti a fentartására szükséges lépéseket. Szóval küzdhet, fáradhat, vesződhet, nélkülözhet, akkor bizhat és remélhet, hogy kikerülheti majd az egyes veszélyeket...

Sok is a veszély, nagy is a veszély, mely manapság ugyan egyes embert, mint az egész emberiséget Dámoklesz kardjaként folytonosan fenyegeti. Hiszen az emberi társadalom sem más, mint egy soha ki nem alvó vulkán, melynek gyomrában egyes izzó elemek folyton, szüntelenül működnek, háborognak, forroganak...

A kereskedelem és ipar, a gazdasági viszonyok és az általános pangás-nak napjaiban a létért való igazán nehéz küzdelem és az erőn felül való küzdelem dacára is általános nyomor és a vele járó bajok fokozatosan roncsolják le a vallás és erkölcs sorompóit. O tempora, o mores! Bizony szánalomra méltó e romlott kor, melynek vallása, erkölce csak ily vékony s gyenge hajszalon függ. Mert még a nyomor és sanyarúság képe sem volna oly annyira kirívó, ha erősebb és szilárdabb volna a hit és erkölcsösebb az érzés embertársaink a szívében. Napról, napra mindinkább kénytelenek leszünk belátni, hogy sokkal nagyobb súlyt kellene fektetni az ifjabb generáció vallás-erkölcsi nevelésére.

Az elmúlt héten tartott »Szociálpedagógiai értekezlet« Teleki Sándor gróf, a filantrop és hazaszerető országgyűlési képviselő elnökelete alatt elhatározta, hogy széleskörű mozgalmat indít a társadalomnak, mint aktív tényezőnek, a nevelés munkájába leendő bevonása érdekében. Igaza van a nemesszívű grófnak és az értekezletnek. Nem szabad minden terhet csak a nemzet napszorgalmára, a nemzeti művelődés vasszorgalmu munkáira, a tanító emberekre rakni, mert a túlterheltség alatt utóvégre — hacsak a köztük és a társadalom közt leendő szoros kontaktus támaszuk nem lesz — lefognak roskadni. Hiába! Nem teljes a tanító munkája addig, míg csak a gyermek érzés- és gondolatvilágát nemesítjük és a felnőttek szellemi éberségének a fejlesztését figyelmen kívül hagyjuk. Igen, a felnőtt nép éberségére is sokkal nagyobb súlyt kellene fektetni mindazoknak, kiknek a haza és embertársaik jóléte csak némileg is szíven fekszik.

A fővárosban néhány év óta működik is már egy lelkes kis csapat, mely céljául tűzte ki, hogy polgártársaink mindazoknak, kik ennek hiányát érzik, alkalmat nyujt azon szép és hasznos dolgok elsajátítására, melyet tőlük a sors és a mostoha viszonyok megtagadtak. E lelkes kis csapat nagyrészt filozófusokból áll, Ezekről írta

annak idején dr. Bodnár Zsigmond egyetemi tanár, az erkölcsei törvény alapvonalainak (szép, jó és igaz egységének) felfedezője: »Némi megdöbbenéssel fogadta a közönség, hogy az egyetemnek is vannak szocialista hallgatói. A jogász képviselte őket a kongresszuson, a szocialista gyűlésen, de a legtöbben bölcsészethallgatók. Ugy is illik; mert koruk érzésének, gondolkodásának a bölcsészethallgatók rendszeren a legigazabb kifejezői. A ki a jogra megy, inkább a kenyérkereset áll előtte; a bölcsészeti karon azonban sok oly ifjura akadunk, akik elméletileg is keresik az igazságot.«

Ezek az igazságkereső ifjak csakhamar arra a szomorú tapasztalatra jutottak, hogy a »szabadság, egyenlőség és testvériség« szentháromsága még mindig nem egész közös tulajdon e drága hazában. Felkeresték tehát a szellemi táplálék hiányában szenvedő testvéreket, hogy gyógyító irt vigyének sajongó sebeikre, hogy az ifjabb Publius Cornelius Scipio, Afrika meghódítója szerint: effrenatos homines in gyrum rationis et doctrinae duci oportere, ut perspicerent rerum humanorum imbecillitatem varietatemque fortunae — az elkeseredett embereket a műveltség és tudomány körébe vigyék, hogy ez által a földi dolgok gyarló voltát és a szerencse forgandóságát átláthassák, hogy megoszva velük testvériesen azt, mit tőlük a mostoha viszonyok megtagadtak, a bizalmát és reményét veszítette elcsüggedett népet a sorssal és a társadalommal kibékítsék. A tömeges kivándorlások és sztrájkok idejében a lelkes kis csapat sziszifuszi munkáját azonban csak csekély siker jutalmazta, De nem csüggedett. Akciójába belevonta a főváros intelligensebb elemeit is. És csakhamar írók, tudósok, művészek sorakoztak a megkezdett hazafias munkához, felkeresték a még műveletlenebb munkásosztály ezreit és ismeretterjesztő népszerű előadásaikkal nagy színgálatot tettek ugy nékik, mint édes hazánknak s az egész emberi társadalomnak. A kicsi kezdetből nagy irányu mozgalom fejlődött. A »Nemzeti Szövetség« a »Szabad Lyceum« hívei széles irányban teszik ma már megközelíthetővé a magasabb műveltséget mindazoknak a számára, akiknek életviszonyaik ezt különben meg nem engednék. Örömmel olvastam, hogy a »Szociálpedagógiai értekezlet« is e nemes cél szolgálatába szegődött, mikor e napokban elhatározta, hogy az angol és amerikai »University Extension« mintájára a társadalom minden aktív tényezőit e közérdeku munkára szólítja. Vajha vármegyénk intelligensebb elemei is sorompóba állanának, hogy erejükhez képest kivegyék részüket a hazafias munkából, hiszen a mi polgártársainkra is ráférne néhány ilyen ismeretterjesztő előadás és hiszen mi is arra kérjük a nemes gróffal a mindenható I-tent: »Tedd jobbá, nemesebbé, erősebbé Magyarországot és az egész emberiséget!« Vajha mielőbb megérnök a szebb és jobb kort, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán!

Weisz Jenő.

— Ötvenegy év. Nagy idő — szép idő. Több, mint egy emberöltő. A jelen esetben pedig, midőn egy messzeföldön párját ritkító, minden tekintetben mintaszerű szívben léleken egyaránt magyar tanítónak a népnevelés terén ötvenegy év folyamán csüggedetlen és megszakítás nélkül folytonos működését jelenti: azt hisszük hogy az a betöltött ötvenegy esztendő olyan adomány az élet istenétől a minővel nagyritkán csak az ő kegyeltjeit tünteti ki. Kiténteti pedig azért, hogy újabb élőpéldát nemes cáfolatot teremtsen annak a megrögzött mondásnak ellenében, hogy »Quem Di odere, paedagogum fecere« kit az istenek meggyűlölték tanítónak teremtettek. Csongrádvármegyében a szőke Tisza kanyargós partján fekvő Mindszent községnek 10,000 főnyi törzsoikos magyar lakossága, lélekelő szép ünnepet ült

tegnap. A község ötvenegy év óta igazgató-tanítójának Hám János érdemeinek szentelt fényes örömnemzet. A legteljesebb szellemi és testi frisségben élő Hám Jánosra, ami lapunk kitűnő főmunkatársának édesatyjára, habár ötvenegy év óta végzi veritékes napi munkáját a nemzet napszámossai sorában csak oly értelemben illik az „öreg” jelző, mint a harangra. Az öregharang is, mint Hám János is, társai között a legnagyobb. Hogy az „édes tanító ur”-at rajongó szeretettel veszi körül és tartja átölelve *Mindszent* és környékének lakossága, nagyjá, aprajá gazdag és szegény, valláskülömbőség nélkül, szóval elkülönző, tekinteteken felülemelkedve, tisztelőben és szeretetben egyesülve az egész élő társadalom: az természetes következtetés; mert hiszen Hám János Mindszentben a „Genius loci”. Az ő jószágos, szelid emberszerető lelke volt a megtermékenyítő erő, mely az emberi tudás elemeinek nyújtása alkalomával lánggra tudta lobbantani nemzedékről-nemzedékre az emberszivekben a jószág, szelidség, emberszeretet szikráit is! Mindszentet valóban ő formálta újjá, a saját helyiség nevére hasonlatossá. És ő adott magasabb feladatokat, ő tűzött ott ki nemesebb irányokat is a közmunkásságnak. Hogy az ez-élt 51 esztendővel még egészen közönséges Mindszent, ma magaslatán áll a szellemi előkelőségnek: az is a tegnap megújult Hám János igazgató-tanítójának, az Ötvös br. miniszter rendje szerint való kitűnő népnevelőnek a hervadhatatlan érdeme. A Hám-család mondhatjuk, hogy a magyar glóbuson törzsekös tanító-család. Az ünnepeltnek két fia van, Hám Sándor dr. és Hám Antal dr., mindketten tagjai és diszei a magyar nemzet szívével oly szorososan egygyé forradt leghazafiasabb piarista-rendnek. Lapunknak előtűnik volt szerkesztője, kit majd 30 éves ismeretség és szoros barátság fűz az ünnepelt Hám Jánoshoz, tegnap a következő sürgőnyt küldötte Zemplénből az ünnepelt Mindszentre: „Nagyérdemű barátom! Ötvenegy éve szolgálod nemes tehetőséggel, teljes igyekezettel, fényes eredménnyel a legmagasabb háromságot: Istent, Királyt, Hazát. Tisztelőid serege mai örömnemzeten, a leglelkesebb éljenek közt, hálás tisztelettel koszorúzza meg homlokodat a hódolat babérjaival. A magyarok Istene éltesen Tégedet még számos éveken át boldogul, királyunk kegye emeljen magasra a Haza néptanítóinak példányképeül. Szívvel üdvözlök egy hű barátod arról a földről, melynek szlávjai építették ezer év előtt a magyar vajdának Csongrád-várát.” — A mi lapunk főmunkatársára édesatyja ünnepeltetése alkalmából fogadja a Zemplén olvasó közönsége nevében is, a mi legszívesebb gratulációnkat!

— **Főri adomány.** Gróf *Andrássy* Dénes, a páratlan bőkezűségéről és jótékonyágáról ismert főúr a szalóki ref. templom építési céljaira 6000 koronát adományozott.

— **Köszönet.** A sátoraljujhelyi ágostai hitvallású evangélikus egyházat, régi jöltevői, a helybeli m. kir. államvasúti gyártelep nemeslelkű tisztviselői és munkásai, akik az egyház orgonaaalapját évekkal azelőtt, egy külön e célra rendezett műkedvelői előadás jövedelméből már tetemes összeggel gyarapították, most újabb hálaóra kötelezték azáltal, hogy az egyház új orgonájának még hiányzó költségeire saját körükben száznegyvenhét (147) korona és 20 fillért gyűjtöttek. A nemesszívű adakozók adományát szép pünkösdi ajándékként a mai napon kapta meg az egyház. Fogadják az adományozók tek. *Ruttkai* Mór műhelyfőnök ural egyútt az egyház igaz háláját és köszönetét. Dicsőre és elismerésre méltó megnyilatkozása ez a jótékonyág a mi időnkben annak az igazi hazafias és testvéri szeretetnek, amely minden oltár népéhez jóindulattal közeledik. Isten áldása legyen a jószívű adakozókon! Sátoraljujhely, 1902. május 19-én. Az ágost.

hitv. evang. egyház nevében: *Hönsch* Dezső, az ág. ev. egyház felügyelője. *Korbély* Géza ev. lelkész.

— **Tűzoltók gyűlése.** A sátoraljujhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület e hó 20-án d. u. tartotta tisztújító, illetőleg újjáalakuló közgyűlést. A közgyűlésen *Juhász Jenő* főparancsnok elnököl és miután az egyesület újjáalakulását 53 taggal kimondották, a főparancsnok bejelentette, hogy a helybeli honvédszázalaj-parancsnokságával olyan megállapodásra jutott, hogy a zászlóaljából tűzoltási célokra egy szakasz honvédet fognak kivezényelni, akik kellő kiképzetésben fognak részesülni a gyakorlatokat hetenként háromszor együtt fogják végezni. — A parancsnokság tagjai mind megmaradtak, kivéven a szivattyús parancsnokot, amely tisztségre *Jaczkó* Istvánt választották meg. Szertárnok *Kötits* István, építész *Jenik* Béla lett. Az egyesület új tagjai e hó 25-én fogják a fogadalmat letenni.

— **Eljegyzések.** *Moskovszky* Vince helybeli fodrász e napokban jegyezte el *Acs* Mariskát Sátoraljujhelyen. — *Frisch* Adolf Maramaros-Szigetről eljegyezte *Perlmutter* Annát, *Perlmutter* Sámuel helybeli polgártársunk leányát.

— **Halálozás.** *Krikbaum* Károly szobafestő, a régi céhbeli iparosok sorából való, ismert polgártársunk, e hó 19-én 83 éves korában meghalt. Tegnap temették el nagy részvétellel.

— **Áradás.** A tartós esőzések, e hét első napjaiban, mint tudósítónk velünk közlik sok bajt okoztak. A rétek földek sok helyütt víz alatt állanak. A patakok vize kiáradt, a *Ronyva* is kiöntött s a város alsó határa föl egészen a vaasuti töltésig akár csak kora tavasszal nagy hó olvadáskor síkvizet képez. A víz árja tegnap előtt *Széphalom* és *Mikóháza* között a *Bozsya* hidat is elsodorta. Az időjárás meg ma is országsszerte borús és esős. Annyi már a májusi áldás, hogy gazdáink bizony már nagyon is megelégteltek.

SZINHÁZ.

Cyranó de Bergerac.

— május 22.

Akik tegnap este nem voltak a színházban, azok kissé meglepetéssel fogják olvasni, ha megpróbálom leírni hűen azt a szédítő áradatot, amely színpadot és színházat ma a szó valódi értelmében, lázba, forró, izzó lázba sodorta. Alig egy-két óra mély, hogy ez a látz elkábitott mindnyájunkat, oh ne essék hát az objektivitás rovására, ha ezeket a sorokat még éjnek idején e hatás melegtől sugározva írjuk meg. De talán így hűségesebb lehet a visszatükrözötése.

Képzeljük el: a Porte Saint Martin szédítő nagy evolúciója mellett, amely *Rostand* Cyranó de Bergerac-ját másfél esztendőn át valóságos diadalmammal vezette be a romlott párisi levegőbe, mily elkábitó mámmal hathatott egy magyar vidéki város sokkálta naivabb, még a nemes izléstől nem egészen eltántorított lelkületére.

Gyönyörűséggel néztük azt a tomboló, azt a meleg ujjongást, amelylyel a Cyranó szépséges romantikája valóságosan elbűvölte ezt a közönséget. És lám, milyen igaz, hogy a színpadot a közönség lelkéből áradó tűz, a szívekből sugárzó érzés emelheti olyan szférába, amely azután visszazugározva ez áradatot előnti, elborítja a levegőt, mint valami tűztől szikrázó lávafolyam.

Amint Cyranó első-második dikciója végigvillant a lelkeken, mintha a poéta szárnyain vibráló isteni szikra csillámlott volna a levegőben, a szíveket megrezgettette, az érzéseket feltűzelte, a kedélyt felborsolta ez a szellemes, egészséges ötletektől sugárzó, magas rőptű dikeió. Micsoda új hang. Az örökös házasságtörésről szellemes-

kedő francia színművek, a táncba fuló angol libretto sovány hülyeségei, az üres de vastag trágárságokkal bélelt bohózatok, vaudvillek, a materialista kuszált vonásai, az Ipsenisták fanatikus rejtélyessége áradatában, mily tiszta, mily bőséges, mily édes ízű forrásból meríti *Rostand* *Cyranó* romantikáját, visszatérve a drámai motívumok ősforrásához, a tiszta erények, a szív nemes érzéseinek, a lélek kristályosult felmagasztalásának dicsősítéséhez.

Komjáthy János vállalkozott arra, hogy ebben az újjáfinomult színpadi levegőben, a világ ez idő szerinti legfenomenálisabb szerepét, *Cyranó* de *Bergerac*-ot eljátszsa. Ha rövid kritikát akarnánk írni, csak annyit kéne mondanunk, hogy a sátoraljujhelyi színpadon drámai keretben színész még annyi tapsot, mint ő tegnap este, sohasem kapott. Oh operett színész elérhetett ily rekordot. De itéljük meg azok, akik tegnap este velem együtt vörösre paskolták a tenyerüket, milyen volt ez a taps és minő lehetett amaz. Zugott, viharzott a lelkesedés. Mint egy test, egy lélek tombolt a színház és ha abba hagyta, ezt csak azért tette, mert mohón vágyakozott már a folytatásra, ami pedig még alig esett meg nálunk: az előadás után, a huszszornál több kihívás után percekig állott még a nézőtérben és tapsviharral kívánta újra és újra látni a mai est hőst, igazi nagy hőst, a nagyorru, csunya isteni *Cyranót*, a mi színpadunk első *Cyranóját*: *Komjáthy* Jánost.

Amit ezelőtt elmondottunk róla, az mind csak halvány színezése volt annak az igazi drámai értéknek, amely a magyar színészet e zseniális alakját megilleti. Ime ez a drámai érték, mily szárnyaló, szédítően ügyes árnyalatokkal játszott a romantikus szerelem, a bohém bonvivant és a hős *Cyranó* lelkületén. Nem tudjuk, hol volt nagyobb. Akkor-e mikor a kedélyes, becsületes jó fiut, a büszke poétát, az áradó szerelmezt, az önfeláldozó szívű ideálistát, a hős lovagot játszta, csak annyit éreztünk, hogy ez az alakítás *Rostand* minden gondolatát, a szerző remekének minden kincsét, minden porcikáját kiaknázni igyekszik. Hogy egy esomóba kötve, erős talentumával összefoglalva megközelítse a költőt, testet adjon egy nagy zseni színpadi alakjának,

Nem kell mondanunk, hisz aki ezt a műremeket hallotta, fel tudja fogni, hogy színész részére ennél sokoldalubb, ennél háiasabb, de egyszerűs mint igazi művész igénylő szerepet még nem igen alkottak. Nos és ha ilyenkor a részletek bírálatában találhatnánk is megjegyezni valót, talán azt hogy egy-egy színész a harmadik felvonás erkély jelenetében különb, mint az első felvonás orrjelenetében, ez természetes és érthető volna. De e szerep sokoldalúsága majdnem kizárja a részletek bírálatát, mozaikszerűségében rejtve azt a végtelenül szines érdekességét, amely egyöntetű hatást varázsol az érzelmei és lelki motívumai tömkelegébe. És hogy *Komjáthy* ezt az egyöntetűséget megtalálta, azt legfényesebben az a nagy, az a szédítő látz igazolta, amelylyel alakját első perctől az utolsóig folyton fokozódó hatással kísérték.

Mellette igen szépen illeszkedtek a kitűnő előadás ensembléjához *Faragó* a jóízű *Ragueneau*, *Odry* *Christián*-ja, aki *Cyranó*val a második felvonás orrjelenetét gyönyörű színpadi technikával csinálta meg és *Bartha* (*Guiche* gróf). *Tóth* *Ilonka* *Roxán*-ja poétikusan szép volt és szépen is játszott. Nem tett azonban semmit ahhoz, hogy a negyedik és ötödik felvonás közötti tizenöt esztendő időkülömbözetez meglássék rajta.

A magyar irodalom őszinte nagy halála illeti *Abrányi* *Emilt*, aki e remek drámai terméket oly mesteri tökélyvel, oly gyönyörű nyelvezettel fordította le magyarra.

Biró Pál.

** **A színügyi bizottság** Kedden délután *Dókus* *Gyula* biz. elnök vezetése mellett tartott ülésén határozott *Komjáthy* *János* kassai színigazgató kérvénye felett. A határozat értelmében, — mely a jelenvolt igazgató és színügyi bizottság közt méltányos és minden lehetőséget mérlegelő egyezkedéssel jött létre — *Komjáthy* három éves szerződéssel kötelezettséget vállalt arra, hogy a téli idény folyamán tetszésszerinti időben 20 előadást és minden április hó 15-ikétől június hó 1-ig folytonos tavaszi idénnyel tart előadásokat a sátoraljujhelyi színházban. Nem kételkedünk benne hogy a bizottságnak ezt az általános lelkesedéssel fogadott megegyezését és javaslatát a város tanácsa, egy a vármegye mint a város kulturális fejlődése és nivója érdekében örömmel fogja elfogadni.

A kis herceg ez a rokokó színektől csillogó bájos francia operett, *Meilhac* és *Halévy* poétikus librettoja és *Lecocq* kedves muzsikája pompás előadásban került színre kedden este. *Komlós* *Emma*, a kis herceg, elbűvölő bájjal játszott. Elementumában volt. Ez a puderezett parokás keret ahhoz az ő finom szubrett tempójához úgy simul, hogy gyönyörűség volt nézni és hallgatni a benne csengő üde hangját. Álöltöztetésben a parasztszszonyt a népszínmű temperamentum művészi megnyilatkozásával játszta, dacára hogy egyes mozdulataival olykor-olykor túlzásba csapott át. No de hisz ez a temperamentum oly óriási, hogyha hébe korba gátakat tör — el kell néznünk. *Bárdos* *Irma* a hercegnőmenyasszony igen szép volt az első felvonásban és csinosan énekelt. *Szőkely* *Gyula* (*Montandry*) szintén nagy hatással énekelt, gyönyörű baritonja csak ma bontakozhatott ki szabadabban. *Nagy* *Gyula* *Frimousse*-a kabinetalakítás.

Katalin *Béldi* és *Fehér* szenzációs operettjét, tekintettel arra a nagy és általános érdeklődésre, mely a pénztárnál már a ma esti béreltszűnetes előadás iránt nyilvánul, az igazgatóság a kitűzött *Zsába* helyett holnapra a pénteki napra *Béreltben* újra kitűzte a darabot. *Katalin* fővárosi és vidéki nagy sikerei után előreláthatólag holnapra is telt házat fog vonzani. *Germain* szerepét mindkét estén *Komlós* *Emma* játszsa, aki e szerepével mint azt a fővárosi sajtó is elismerte, a budapesti Népszínházban igen nagy sikert aratott.

Kuruc *Feja* *Dávid*. Színházunk igazgatósága, tekintettel azon nagy érdeklődésre, melyet a *Kuruc* *Feja* *Dávid* előadásai keltettek, a darabot a jövő vasárnapra ismét kitűzte előadásra. Ez előadás, melyen a szerző, dr. *Fényes* *Samu* is jelen lesz, tekintettel arra, hogy a darab első és második előadásán a közönség köréből sokan voltak kénytelenek visszamenni, miután a színházban már helyet nem kaptak — *Béreltszűnetben* lesz. A szereposztás marad a régi.

A csillag fia. (*Bar-Kochba*.) *Goldfaden* *Dávid*nak, szintén az ókori zsidók történelméből vett eme művét sokan jobbnak tartják a nagy sikert aratott *Sulamith*-nál is. Nálunk először szombaton kerül színre. A főbb szerepeket játszsák benne: *Cimszerep* — *Szőkely*, — *Diana* — *Bárdos* *Irma*, — *Eleázár* — *Bartha*, — *római* *consul* — *Békefi*; — azonkívül játszanak benne: *Breznay* *Anna*, *Faragó* — stb.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Társulat Perbenyik. A szombati. dr. K. Holnap intézkedünk. Bizottsági tag. Igen, legközelebb. Nem közölhetők: Képtelenség (Novella) Izzó, égő lánggal . . . (Költemény)

Kiadótulajdonos: **Éhler** *Gyula*.

H I R D E T É S E K.

Uj férfi divatáru üzlet

megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a régi üzletemet eladva, egy — a mai kornak teljesen megfelelő

uj férfi divatáru üzletet

volt üzlethelyiségemben (Schön Sándor-féle házban) nyitottam, hol is minden e szakban vágó **divatcikkek** u. m. **czipók, kalapok, nyakkendők, gallér** és **kézleők, ingek, zsebkendők, sétabotok, kesztyűk, pipere cikkek** stb. stb. pontosan megjelölt **szabott árak** mellett adatnak el.

Midőn még a n. é. közönséget kérem, hogy a régi jó hírnévnek örvendő üzletemet ezután is felkeresni kegyeskedjék, azon határozott ígéretet teszem, miszerint minden törekvésem a jövőben is oda fog irányulni, hogy az eddigi bizalmat még nagyobb mértékben kiérdemeljem.

Kiváló tisztelettel:

Weisz Zigmund.

Hegyaljai asszu, Pecsénye- és asztali borok kaphatók.

AZ EPERJESI NÉPBANK

kályhagyárának

legjobb minőségűeknek elősmert jutányos áru

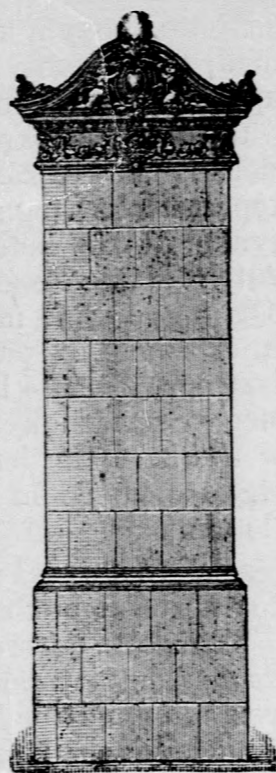
cserep-kályhák

megrendelhetők a lentebb irt czégnél.

Kivánatos árlap, avagy költségvetést szolgálnak

BEHYNA TESTVÉREK

Sátoralja-Ujhely.

Román-Portland cement és sűrű rakár!

Bal- és külföldi ásványvíz rakár.

Gazdasági és konyha felszerelési cikkek!

„Benczur Testvérek Cémentgyára“

MOGYORÓSKÁN.

Posta helyben, Zemplén-megye, vasúti állomás Örmező.

Készít: Portland és Román cementet és padozat lemezeket

legjobb minő égben

Ár- és mintalap k.vánatra bérmentve.

Gerban-Cacao

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

közegészségileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényeséki mintavédelem alatt áll.

Alllein echter Balsam
von der Schutzengel-Apotheke
in
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balsam belsőleg és külsőleg használ. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek, minden köros állapotokban, enybiti a hurutot, megszünteti a köpetet, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégibb bajokból is. 2. Kijűző hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a váltóláz. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor s a bélbetegségeket, különösen a gyomor, szélgyörsöt. 5. Szelíden mozdítja elő a székelést s a vértisztulást, megisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felhűffogást, a szájnak s a gyomornak bűzöt. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz, kiütés, varak, megfagyott s megégett tagokra, rüh ellen, megszünteti a felfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fül-fájdalmat stb. **Vigyázzunk tehát a zöld védjegyre amely itt fent látható.**

A hol balsamom nincs raktáron, onnan rendeljék meg közvetlenül nálam s címezzeék: **An die Schutzengel-Apotheke des**

A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Az utánzástól legjobban megóv a győrböli megrendelés eredeti cartonos üvegekben, melyek Ausztria-Magyarország minden postaállomásra bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveggel **4 koronáért**. Bosznia és Hercegovina részére 12 kis vagy 6 dupla üveg **4 kor. 50 fillérért** küldetnek meg. Kevesebb mint 12 kis vagy 6 dupla üveg nem küldetik. — Szétküldés előre fizetés, vagy az összeg utánvétele mellett történik.

Miért szenved ön? Holott biztos reményt nyújtanak önnek a leg-avutabb seb gyógyítására is és csaknem mindig a legfájdalmasabb és veszedelmes műtet, sőt amputációt is kikerülheti a

Thierry A. gyógyszerész valódi

Százlevelűrózsa-kenőcs

alkalmazásával, mely a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetetlen. Valódi százlevelűrózsa-kenőcsöt alkalmaznak: a betegágyas nők fájós mellére, a tej lefolyás szorulásánál, a mellkeményedésnél, az orbáncznál s mindenféle régi bajnál, tátonóg láb-sebeknél, a sócsuszánál, dagadt lábknál sőt a csontszunál is; továbbá vágott-, szurási-, lövés- és zúzott sebeknél; idegen testeknek, mint üveg és faszálka, homok, serét, tövis stb. kihuzására; minden kelés, kinövés, pokolvar és új képződéseknél, sőt még a ráknál; az új- és körömméregnél, hólyagoknál, sebesült lábknál, mindenféle égésbenél, megfagyott tagoknál, a hosszú fekvés által feltört bőrnél, nyakdaganatnál, vérkeleséknél és fülfolyásoknál stb.

A szállítás kizárólag az összeg előre küldése vagy utánvételezése mellett eszközöltek. Két tégely csomagolással, beleértve a postai csomagolás díját **3 kor. 50 fillér**. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Mindenki óvakodjék a hatáskülső hamisításoktól és jó arra ügyelni, hogy ha a tégelybe be van-e égetve a „Thierry Adolf Limitet angyalgógy-szerének Pregrada“ védjegye.

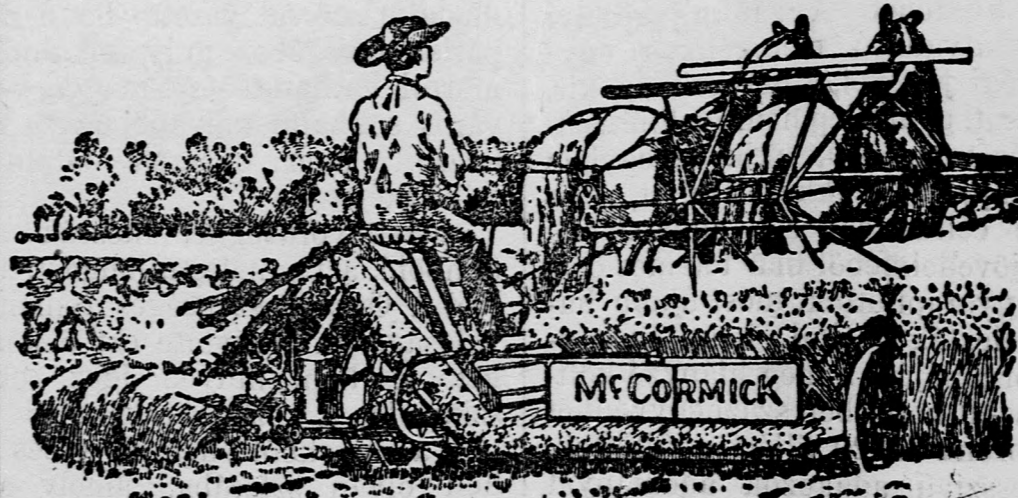
Hirdetések

jutányos áron felvételnek

a kiadhivatalban. (Főtér 9. sz.)

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago-i aratógépgyár.)

Kéveköto aratógép.
Fűkaszálógép.
Köszörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép.
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

BUDAPEST,
V. kerület, Váci-ut 30. szám.